

**Ex-ante hodnotenie Programu
cezhraničnej spolupráce Slovenská
republika – Česká republika 2014 –
2020**

24.6.2014

VVMZ spol. s r.o.

Gajova 4

SK-81109 Bratislava

Evasco s.r.o.

Oticka 369/2

CZ-14900 Praha 4

Tento projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov
Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Európsky fond regionálneho rozvoja: Investícia do vašej budúcnosti.
Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika Česká republika
2007 - 2013

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁČE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
ŠPOLOČNE BEZ HRANÍC

Obsah

1. Úvod	2
2. Proces hodnotenia	4
3. Zistenia ex-ante hodnotiteľa	6
4. English summary of the ex ante evaluation	32

Záverečná správa ex-ante hodnotenia

1. Úvod

Správa prezentuje zistenia ex-ante hodnotiteľa k dátumom vydania správy.

Správa bola vytvorená v súlade s metódou uvedenou v Úvodnej správe a na základe návrhu OP z 17.06.2014.

Metodickým východiskom pre spracovanie posúdenia obsahu Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2014 – 2020 (ďalej len „PCS SK-CZ 2014-2020“) bolo usmernenie EK *Guidance document on ex-ante evaluation*, vydané DG REGIO v januári 2014 a *Metodický pokyn k vykonaniu ex ante hodnotení pre programové obdobie 2014 – 2020*, vydaný CKO dňa 23. 01. 2013.

Cieľom ex-ante hodnotenia je zlepšiť kvalitu prípravy a vykonávania strategických dokumentov, ako aj zhodnotiť ich účinnosť a vplyv v súlade s článkom 55 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde, ako aj všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa ruší nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006. Úlohou spracovateľa ex-ante hodnotenia je posúdiť nasledovné rámcové oblasti:

- stratégia OP,
- merateľné ukazovatele, systém monitorovania a hodnotenia,
- konzistencia finančných alokácií,
- príspevok k stratégii Európa 2020,
- strategické environmentálne hodnotenie.

Konkrétne sa jedná o zhodnotenie (v zmysle čl. 55 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013):

- a) prínos k stratégii Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu vzhľadom na vybrané tematické ciele a priority, pričom sa berú do úvahy národné a regionálne potreby a potenciál rozvoja, ako aj skúsenosti získané z predchádzajúcich programových období;
- b) vnútorná súdržnosť navrhovaného programu alebo činnosti a ich vzťah s inými príslušnými nástrojmi;
- c) súlad pridelených rozpočtových prostriedkov s cieľmi programu;
- d) súlad vybraných tematických cieľov, priorít a súvisiacich cieľov programov so SSR, partnerskou dohodou a s príslušnými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny prijatými v súlade s článkom 121 ods. 2 ZFEÚ a v prípade potreby na národnej úrovni s národným programom reforiem;

- e) jasnosť a dôležitosť navrhovaných ukazovateľov pre program;
- f) prínos očakávaných výstupov pre výsledky;
- g) či sú kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov realistické vzhľadom na podporu plánovanú z EŠIF;
- h) zdôvodnenie formy navrhovanej podpory;
- i) primeranosť ľudských zdrojov a administratívnych kapacít na riadenie programu;
- j) vhodnosť postupov na monitorovanie programu a zber údajov potrebných na vypracovanie hodnotení;
- k) vhodnosť čiastkových cieľov zvolených pre výkonnostný rámec;
- l) primeranosť plánovaných opatrení na podporu rovnakých príležitostí mužov a žien a predchádzanie akejkoľvek diskriminácii, najmä čo sa týka zabezpečenia prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím;
- m) primeranosť plánovaných opatrení na podporu udržateľného rozvoja;
- n) plánované opatrenia na zníženie administratívnej záťaže prijímateľov.

2. Proces hodnotenia

Ex-ante hodnotiteľ začína svoju činnosť v novembri 2013. Prehľad míľnikov bol nasledovný:

Dátum	Míľnik	Vysvetlenie
26.11.2013	9. zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu (Bratislava)	Ex-ante hodnotiteľ sa zúčastnil a vyjadril svoj názor v diskusii
29.11.2013	Úvodná správa	Ex-ante hodnotiteľ predložil úvodnú správu s metodológiou a indikatívny harmonogram
30.01.2014	10. zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu (Brno)	Ex-ante hodnotiteľ sa zúčastnil a prezentoval všeobecný komentár k návrhu OP z 27.01.2014
4.3.2014	Pracovné stretnutie zástupcov MPRV SR, MMR ČR, spracovateľov OP a ex-ante hodnotiteľa (Bratislava)	Ex-ante hodnotiteľ sa zúčastnil a prezentoval komentár k návrhu OP z 14.02.2014 (poskytnutý dňa 21.2.2014)
7.3.2014	Priebežná správa	Ex-ante hodnotiteľ odovzdal priebežnú správu s komentárom k návrhu OP z 14.02.2014 (poskytnutý dňa 21.2.2014)
19.3.2014	11. zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu (Trnava)	Ex-ante hodnotiteľ sa zúčastnil a prezentoval komentár k návrhu OP z 14.02.2014 (poskytnutý dňa 21.2.2014)
28.4.2014	Pracovný dokument	Ex-ante hodnotiteľ odovzdal pracovný dokument s komentárom k návrhu OP z 24.04.2014 a s návrhmi pre ukazovatele.
30.4.2014	12. zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu (Zlín)	Ex-ante hodnotiteľ sa zúčastnil a prezentoval komentár k návrhu OP z 24.04.2014.
26.5.2014	Emailová komunikácia od RO	Riadiaci orgán definitívne potvrdil, že sa po opätovnom posúdení dodatočných pripomienok regionálnych samospráv (partnerov) k ponechaniu IP 7b (dopravná dostupnosť, napojenie na TEN-T) naďalej stotožňuje so závermi, ktoré vyplývajú zo zasadnutia v Zlíne. Na uvedenom zasadnutí všetci zúčastnení s odvolaním sa na kritériá EK

		definované pre oprávnenosť financovania projektov v rámci IP 7b súhlasili a zároveň hlasovali za zrušenie IP 7b.
24.6.2014	Záverečná správa	Ex-ante hodnotiteľ odovzdal záverečnú správu s komentárom ku návrhu OP z 17.06.2014
24.6.2014	13. zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu (Žilina)	Ex-ante hodnotiteľ sa zúčastnil a prezentoval komentár k návrhu OP z 17.06.2014

Ex-ante hodnotiteľ konštatuje, že komunikácia s Riadiacim orgánom bola intenzívna a pozitívne hodnotí veľmi efektívny proces konzultácií medzi hlavnými partnermi operačného programu – MPRV SR, MMR ČR, dotknutými samosprávnymi krajmi na slovenskej i českej strane a euroregiónmi.

3. Zistenia ex-ante hodnotiteľa

Ex-ante hodnotiteľ dole uvádza zistenia, ktoré sú podľa zadania ex-ante hodnotenia dané ako odpovede na uvedené hodnotiace otázky.

1) Zodpovedajú ciele OP definované v stratégii a intervenčnej logike identifikovaným výzvam, problémom a potrebám vo vzťahu k stratégii Európa 2020?

a) Je výber tematických cieľov a príslušných investičných priorít dostatočne odôvodnený a zohľadňuje Spoločný strategický rámec EÚ, Partnerskú dohodu SR, špecifické odporúčania Rady EÚ pre SR?

Priority Spoločného strategického rámca EÚ a Partnerskej dohody SR boli spresnené v Národnom programe reforiem SR 2014 a v špecifických odporúčaníach Rady EÚ pre SR.

Národný program reforiem SR 2014 stanovuje rozvojové ciele v nasledujúcich oblastiach:

- Fiškálna politika a verejné financie
- Vzdelávanie, veda a inovácie
- Regionálne školstvo
- Vysoké školstvo
- Ďalšie vzdelávanie
- Veda, výskum a inovácie
- Zamestnanosť a sociálna inklúzia
- Podnikateľské prostredie
- Dopravná infraštruktúra a telekomunikácie
- Modernizácia verejnej správy
- Transparentné prostredie a vymožitelnosť práva
- Zdravie
- Environmentálna udržateľnosť a energetika

Národný program reforiem Českej republiky 2014 stanovuje rozvojové ciele v nasledujúcich oblastiach:

1. Transparentné verejné financie a efektívne inštitúcie, so zameraním na efektívnu verejnú správu a transparentné legislatívne prostredie
2. Atraktívne podnikateľské prostredie a rozvoj infraštruktúry pre český priemysel
 - so zameraním na zlepšovanie podnikateľského prostredia, rozvoj služieb pre podnikanie, rozvoj energetickej a digitálnej infraštruktúry, zlepšenie

v oblasti energetiky a zmeny klímy ako aj v poľnohospodárskej a environmentálnej politike

3. Fungujúci trh práce, vzdelávací systém a sociálne začleňovanie ako predpoklady konkurencieschopnej ekonomiky
 - so zameraním na rozvoj trhu práce a aktívnu politiku zamestnanosti, zvyšovanie produktivity práce, reformné opatrenia v základnom a strednom školstve, reforma vysokého školstva a rozvoj celoživotného vzdelávania
4. Rast založený na inováciách a výskume
 - so zameraním na rozvoj podmienok pre excelentný výskum, na rozvoj spolupráce medzi podnikovou sférou a výskumnými inštitúciami

Špecifické odporúčanie Rady EÚ, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2014, zdôrazňuje dodržanie fiškálnej resp. rozpočtovej disciplíny (1), efektívnosť daňovej správy (2) a fungovanie trhu s energiou (4). Ďalšie, pre OP relevantné odporúčania sú:

*3. Účinnejšie riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení, druhej šance na vzdelávanie a individuálne prispôbeného kvalitného odborného vzdelávania. Zvýšiť kapacitu verejných služieb zamestnanosti pre správu prípadov, personalizované poradenstvo a aktiváciu uchádzačov o zamestnanie a posilniť väzbu medzi aktiváciou a sociálnou pomocou. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí **účinne riešiť nezamestnanosť mladých ľudí** zlepšením včasnej intervencie. Zlepšiť stimuly v oblasti zamestnanosti žien zlepšením poskytovania zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do troch rokov.*

*4. Prijat' opatrenia na zvýšenie kvality vyučovania s cieľom zlepšiť učebné výsledky. **Posilniť poskytovanie vzdelávania na pracovisku v rámci odborného vzdelávania a prípravy.** Prispôbiť akreditačné, finančné a riadiace opatrenia na podporu vytvárania bakalárskych programov orientovaných na výkon povolania. **Zlepšiť kvalitu a relevantnosť vedeckej základne a vypracovať plány na posilnenie účinného odovzdávania poznatkov a spolupráce medzi akademickou obcou, výskumom a podnikateľskou sférou.** Prijat' systémové opatrenia na zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity vrátane Rómov a prijat' opatrenia na rozšírenie ich účasti na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.*

*6. Prijat' opatrenia na zvýšenie nezávislosti verejnej služby, a to aj zmenou zákona o štátnej službe. **Prijat' stratégiu na zlepšenie riadenia ľudských zdrojov vo verejnej správe.** Zintenzívniť úsilie o posilnenie analytickej kapacity na kľúčových ministerstvách s cieľom prijat' politiky založené na dôkazoch a skvalitniť posudzovanie vplyvu politik. Prijat' opatrenia na boj proti korupcii a zrýchliť úsilie o zlepšenie efektívnosti a kvality systému súdництва. **Zaviesť opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, a to aj pre malé a stredné podniky.** Zintenzívniť úsilie o zlepšenie efektívnosti verejného obstarávania.*

Špecifické odporúčanie Rady EÚ, ktoré sa týka národného programu reforiem Českej republiky na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Českej republiky na rok 2014 tiež zdôrazňuje dodržanie fiškálnej resp. rozpočtovej disciplíny (1), efektívnosť daňovej správy (2), nutnosť reforiem v dôchodkovom systéme, v zdravotníctve (3), v regulovaných profesiách, v efektívnosti využitia energie (6), v štátnej verejnej správe, v riadení fondov EÚ a vo verejnom obstarávaní (7). Relevantné odporúčania pre OP sú:

3. Podporovať zamestnatel'nosť starších pracovníkov

4. Zvýšiť výkonnosť a účinnosť vo verejných službách na sprostredkovanie práce najmä vytvorením systému merania výkonnosti. Poskytnúť nevidovaným mladým ľuďom pomoc a individuálne služby. Značne zlepšiť kvalitu a dostupnosť služieb a cenovo dostupných zariadení so starostlivosťou o deti, zameraných na deti do troch rokov.

5. Zaisťiť akreditáciu, spravovanie a financovanie vysokého školstva, prispieť k zlepšeniu jeho kvality a významu vo vzťahu k pracovnému trhu. *Urýchliť predloženie a rozvoj novej metodiky pre vyhodnocovanie výskumu a prerozdelenie fondov so zreteľom na zvyšovanie podielu fondov sústredujúcich sa na výkon vo výskumných ústavoch. Zatraktívniť učiteľské povolanie na základných školách, zaviesť komplexný vyhodnocovací rámec a podporiť školy a žiakov so slabými výsledkami. Zvýšiť komplexnosť vzdelávania, obzvlášť povzbudením sociálne znevýhodnených a rómskych detí k štúdiu predovšetkým v predškolskom veku.*

PCS SK-CZ 2014-2020 obsahuje päť investičných priorít:

1. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom prípravy a vykonávania spoločných vzdelávacích, odborných vzdelávacích a školiacich programov (CS)
2. Podpora investovania podnikov do výskumu a inovácie a vytvárania prepojení a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím... (1b)
3. Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva (6c)
4. Ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpory ekosystémových služieb vrátane siete NATURA 2000 a zelených infraštruktúr (6d)
5. Posilnenie inštitucionálnych kapacít verejných orgánov a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy prostredníctvom podpory právnej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi a inštitúciami (CS)

Z vyššie uvedeného vyplýva, že PCS SK-CZ 2014-2020 prispeje k prioritám Národného programu reforiem oboch štátov ako aj odporúčaniam Rady EÚ pre Slovensku republiku a Českú republiku v oblasti vzdelania, zamestnanosti,

spolupráce medzi akademickou obcou, výskumom a podnikateľskou sférou, environmentálnej udržateľnosti a v oblasti modernizácie verejnej správy.

Výber tematických cieľov a investičných priorít bol vykonaný na základe socioekonomickej analýzy a identifikovaných potrieb, v súlade s európskymi, národnými a regionálnymi politikami, a dohodami medzi partnermi programu.

b) Definuje a zdôvodňuje stratégia programu v dostatočnej miere príspevok k stratégii Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu?

Na strane 17, OP definuje a zdôvodňuje príspevok k stratégii Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Stratégia programu popisuje príspevok pre inteligentný a udržateľný rast, ale vysvetlenie pre inkluzívny rast de facto absentuje. Dôvodom môže byť, že OP neobsahuje žiadne špecifické opatrenia pre riešenie nevhodnej situácie marginalizovaných skupín obyvateľstva na území OP.

c) Do akej miery zodpovedá výber tematických cieľov a investičných priorít identifikovaným potrebám?

OP identifikuje ako hlavné potreby a výzvy zlepšenie vzdelávania, rozvoj výskumu a inovácií, ochranu životného prostredia a lepšie využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva, a rozvoj verejnej správy. Vybrané tematické ciele priamo nadviazali na identifikované potreby v danom území.

d) Ako zohľadňuje stratégia možné vonkajšie vplyvy a ako by ich mala zohľadniť?

V socioekonomickej analýze cezhraničného územia OP uvádza nasledujúce vonkajšie vplyvy:

1. Trendy v oblasti vzdelávania

*Vo všetkých krajoch cezhraničného regiónu, i keď v rôznej intenzite, sledujeme trend zvyšovania absolútneho počtu a podielu pracujúcich s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním na celkovom počte pracujúcich. Tento trend odráža na jednej strane celospoločenské zmeny vo vzťahu k vzdelaniu a zároveň požiadavky zamestnávateľov na vzdelanú a kvalifikovanú pracovnú silu. **Momentálne existujú rezervy v prepojení systémov vzdelávania a požiadaviek regionálneho, resp. cezhraničného trhu práce.** Dôsledkom je, že časť pracovnej sily na trhu práce je prekvalifikovaná z pohľadu reálnych potrieb zamestnávateľov. Aj preto v čase rýchlo meniacich sa požiadaviek trhu práce bude hrať významnú úlohu funkčnosť systémov celoživotného vzdelávania.*

Sekundárne vzdelávanie má na oboch stranách hranice pomerne rozvetvenú štruktúru a ponúka študentom 5 rôznych typov škôl¹. Dlhodobo sa tu prejavuje

¹ EURYBASE – vzdelávací systém v Českej republike 2011-2012, vzdelávací systém v Slovenskej republike 2011-2012

trend znižovania záujmu o nematuritné odbory, čo vzhľadom k nastupujúcim slabším populačným ročníkom vytvorí problém s ich obsadenosťou. Záujem rastie najmä o maturitné štúdium v oblastiach technických odborov a neklesajúci záujem zaznamenávajú tiež gymnáziá, aj keď v absolútnych číslach počet študentov vplyvom demografického vývoja klesá. Situácia v strednom školstve odráža citlivo aktuálnu ekonomickú situáciu a najmä s ohľadom na znižovanie verejných výdavkov sa na oboch stranách hranice objavuje trend zlučovania rôznych typov stredných škôl. Z hľadiska zabezpečenia kvalifikovaných síl povedie však tento trend k poskytovaniu výrazne univerzálnejšieho stredného vzdelania bez zaistenia špecifických zručností, ktoré budú musieť byť získavané následným vzdelávaním.

2. Trend v konkurencii regiónov ako atraktívne prostredie pre prácu, život a oddych

*Strategickým zámerom programu je prispieť **k zvýšeniu atraktívnosti cezhraničného regiónu pre obyvateľov a návštevníkov prostredníctvom inteligentného využívania vnútorného potenciálu územia.** Hlavný cieľ programu reaguje na kľúčovú výzvu pre regióny – vytvoriť pritažlivý región pre obyvateľov, podnikanie, investorov a zároveň aj turistov a návštevníkov. V dnešnej dobe je schopnosť regiónu zabezpečiť vysoko atraktívne prostredie pre prácu, život a oddych nielen faktorom konkurencieschopnosti, ale v konečnom dôsledku zásadne ovplyvňuje možnosti ďalšieho rozvoja. Regióny, ktoré dokážu ponúknuť pracovné príležitosti, prilákať inovatívne firmy a zároveň kladú dôraz na kvalitu životného prostredia, prirodzene lákajú kvalitnú pracovnú silu (odborníkov).*

Stratégia zohľadňuje tieto vplyvy ich reflektovaním v identifikovaných potrebách a v tematických cieľoch.

e) Je možné stratégiu vyjadriť pomocou jasnej intervenčnej logiky?

Stratégia bola vypracovaná na základe dokumentu obsahujúceho intervenčnú logiku. Investičné priority, potreby/výzvy, špecifické ciele, navrhované aktivity, výstupy a výsledky sú logicky prepojené a konzistentné.

f) Do akej miery a akým spôsobom stanovené výstupy prispievajú k dosiahnutiu očakávaných výsledkov?

Výstupy operačného programu musia logicky prispieť k dosiahnutiu očakávaných výsledkov. To znamená, že ukazovatele výsledkov musia byť logicky napojené na ukazovatele výstupov, ktoré vyjadria výsledky činnosti v operačnom programe (projektov). Prehľad ukazovateľov je prezentovaný v nasledujúcej tabuľke:

Konkrétne ciele zodpovedajúce investičným prioritám	Ukazovatele výstupov zodpovedajúce konkrétnemu cieľu	Ukazovatele výsledkov zodpovedajúce konkrétnemu cieľu
<p>Zvýšenie relevantnosti obsahu vzdelávania pre potreby trhu práce s cieľom zlepšenia uplatniteľnosti na trhu práce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podporené partnerstvá v oblasti vzdelávania (vrátane celoživotného vzdelávania) • Vytvorené spoločné produkty na podporu vzdelávania v cezhraničnom regióne (stratégie, programy, formy, analýzy, štúdie, prístupy) • Spoločné nástroje na podporu odborného vzdelávania v cezhraničnom regióne (nástroje na propagáciu, zvýšenie atraktívnosti, služby kariérnej orientácie a poradenstva) • Účastníci spoločných aktivít v oblasti vzdelávania (účastníci výmenných stáží a aktivít pre talentovaných žiakov) 	<p>Miera uplatniteľnosti mladých ľudí na trhu práce (nezamestnaní do 29 rokov)</p>
<p>Zintenzívnenie využívania výsledkov aplikovaného výskumu malými a strednými podnikmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podporené partnerstvá zamerané na posilnenie regionálnych inovačných systémov • Podniky spolupracujúce s výskumnými inštitúciami (spoločné pre EÚS) • Opatrenia na zvýšenie spolupráce medzi inštitúciami výskumu a vývoja a produktívnym sektorom (stratégie, koncepcie, prieskumy) 	<p>Podiel MSP, ktoré vytvorili inovovaný produkt alebo proces</p>
<p>Zvýšenie atraktívnosti kultúrneho a prírodného dedičstva pre obyvateľov a návštevníkov cezhraničného regiónu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotené objekty kultúrneho a prírodného dedičstva • Celková dĺžka zrekonštruovaných alebo zmodernizovaných ciest (spoločné EÚS) • Vytvorené ucelené produkty zhodnocujúce kultúrne a 	<p>Nárast počtu návštevníkov v cezhraničnom regióne</p>

	prírodné dedičstvo	
Ochrana biodiverzity cezhraničného územia prostredníctvom spolupráce v oblasti ochrany a koordinovaného riadenia prírodne významných území	<ul style="list-style-type: none"> • Systémové nástroje na zvýšenie efektívnosti ochrany prírody a biodiverzity • Zavedené ekostabilizačné prvky v krajine • Celková plocha rekultivovanej pôdy (spoločné pre EÚS) 	Podiel územia, ktorý je predmetom cezhraničných aktivít zameraných na ochranu a obnovu biodiverzity na celkovom území cezhraničného regiónu
Zvýšenie kvalitatívnej úrovne cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov	<ul style="list-style-type: none"> • Partneri aktívne zapojení do spoločných aktivít 	Úroveň kvality cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov

Všeobecne je zrejmé, že ukazovatele výsledkov sú logicky napojené na ukazovatele výstupov.

g) Je popis plánovaných aktivít a výstupov dostatočne jasný, detailný a pomenúva hlavné cieľové skupiny, územia, typy prijímateľov a spôsob použitia finančných prostriedkov?

Popis plánovaných aktivít a výstupov je dostatočne jasný, detailný a pomenúva hlavné cieľové skupiny, územia, typy prijímateľov a spôsob použitia finančných prostriedkov. Popis bol upravovaný na základe pripomienok od partnerov a ex-ante hodnotiteľa.

h) Do akej miery sú tematické ciele programu (prioritné osi), investičné priority koherentné a navzájom sa dopĺňajú (neprekrývajú)?

Prioritné osi a investičné priority sú:

PRIORITNÁ OS 1 – VYUŽÍVANIE INOVAČNÉHO POTENCIÁLU

Investičné priority:

- 10 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom prípravy a vykonávania spoločných vzdelávacích, odborných vzdelávacích a školiacich programov
- 1b Podpora investovania podnikov do výskumu a inovácie a vytvárania prepojení a synergii medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím

PRIORITNÁ OS 2 – KVALITNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Investičné priority:

- 6c Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva
- 6d Ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpory ekosystémových služieb vrátane siete NATURA 2000 a zelených infraštruktúr

PRIORITNÁ OS 3 - ROZVOJ MIESTNYCH INICIATÍV

Investičná priorita:

- 11 Posilnenie inštitucionálnych kapacít verejných orgánov a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy prostredníctvom podpory právnej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi a inštitúciami

Prioritné osi sa navzájom dopĺňajú tým, že spoločne odpovedajú na identifikovanú výzvu vytvoriť atraktívne prostredie pre prácu, život a oddych nielen faktorom konkurencieschopnosti, ale v konečnom dôsledku zásadne ovplyvňuje možnosti ďalšieho rozvoja. Regióny, ktoré dokážu ponúknuť pracovné príležitosti, prilákať inovatívne firmy a zároveň kladú dôraz na kvalitu životného prostredia, prirodzene lákajú kvalitnú pracovnú silu (odborníkov). Ide teda o vzdelanie, inovatívnosť a kultúrne a prírodné dedičstvo (os 1 a 2). Aby to regióny dosiahli, potrebujú kvalitnú verejnú správu (os 3).

Prioritné osi a investičné priority sa neprekrývajú.

Ex - ante hodnotiteľ odporúča pri implementácii programu podporiť žiadateľov resp. príjemcov pomoci v snahe navrhnúť resp. realizovať komplexné projekty, ktoré prispievajú k dosiahnutiu výsledkov vo viacerých tematických cieľoch, napríklad projekt pre ochranu prírody, ktorý zahŕňa školenie mladých a vývoj inovatívneho prístupu.

i) Zohľadňuje program synergiu a komplementaritu s inými nástrojmi, resp. programami a politikami EÚ?

V kapitole 6, OP uvádza, že „v Slovenskej republike bude oficiálne zriadená pracovná komisia, ktorej hlavnou úlohou je zabezpečenie efektívnej koordinácie medzi hlavnými programami EŠIF navzájom a hlavnými programami EŠIF a programami Európskej územnej spolupráce, resp. ostatnými nástrojmi podpory. V pravidelných časových intervaloch budú na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladané informácie o uplatňovaní mechanizmov koordinácie medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory, vrátane identifikácie nedostatkov a príslušných nápravných opatrení na zlepšenie tohto mechanizmu. V procese prípravy PCS SK – CZ 2014-2020 sa uskutočnili bilaterálne stretnutia so zástupcami všetkých hlavných programov financovaných z EŠIF v Slovenskej republike. Cieľom bolo nájsť možné tematické prekrytia a navrhnúť spôsob vzájomnej koordinácie programov.

Koordinácia v rámci EŠIF medzi jednotlivými fondmi, cieľmi a programami prebiehala v Českej republike v priebehu prípravy jednotlivých programov a bude vykonávaná aj počas ich realizácie. V priebehu prípravy OP bolo hlavným cieľom identifikovať väzby medzi jednotlivými programami, vrátane väzieb medzi cieľom Investície do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca, a následne definovať potenciálne synergické efekty a vzájomnú komplementaritu intervencií a dohodnúť akým spôsobom budú tieto väzby sledované počas implementácie programov. Celý proces bol koordinovaný s prípravou Partnerskej dohody ČR.

Kľúčovými platformami v tejto fáze, do ktorých bol zapojený aj NO pre PSC SK – CZ 2014-2020, boli predovšetkým pracovná skupina pre prípravu Partnerskej dohody a ďalej pracovná skupina k rozpracovaniu programov, v ktorej sú zastúpené riadiace orgány všetkých operačných programov EŠIF. V predmetnej pracovnej skupine, s účasťou NO pre PSC SK – CZ 2014-2020, boli riešené otázky väzieb medzi programami a koordinačných mechanizmov. V nadväznosti na rokovania pracovnej skupiny boli s dotknutými RO vytvorené prehľady možných synergií a komplementarít medzi jednotlivými typmi aktivít podporovanými v rámci cieľa Investície do rastu a zamestnanosti a podporovanými v programoch cezhraničnej spolupráce.

Z inštitucionálneho hľadiska je v priebehu implementácie koordinácia na úrovni ČR zabezpečovaná prostredníctvom Národného orgánu pre koordináciu v rámci Ministerstva pro místní rozvoj ČR."

OP bol vytvorený s ohľadom na iné programy financované z EŠIF.. OP vysvetľuje, že hlavný nástroj pre koordináciu je inštitucionalizovaný proces v rámci pracovnej komisie (SR), resp. MMR ČR.

OP bližšie nepopisuje možnú synergiu s inými programami.. Predpokladá sa, že OP bude komplementárne resp. synergeticky podporovať aktivity v rámci iných programov (napr. v SR Operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020, Operačný program Kvalita životného prostredia, Operačný program Výskum a inovácie, Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020).

Ex-ante hodnotiteľ zdôrazňuje, že Európska komisia podporuje koordináciu a spoluprácu medzi programami EÚS a tzv. mainstream programs. Je dôležité, aby si programy vymenili pozitívne a negatívne skúsenosti, a aby hlavné programy s väčšími rozpočtami financovali projekty nadväzujúce na úspešné projekty EÚS (multiplikačný efekt).

Ex-ante hodnotiteľ zdôrazňuje, že za koordináciu fondov zodpovedá nielen vláda, ale aj samotný riadiaci orgán.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča**, aby RO aktívne rozvíjal spoluprácu s inými relevantnými programami, a aby počas implementácie programu neustále skúmal možnosti pre výmenu informácie a skúsenosti a pre realizáciu tzv. multiplikačného efektu.

Ex-ante hodnotiteľ konštatuje, že opis integrovaného prístupu k územnému rozvoju chýba. Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** v OP krátko vysvetliť ako bude princíp integrovaného prístupu k územnému rozvoju aplikovaný v každej prioritnej osi, so zameraním na zamestnanosť, výskum a vývoj, zmenu klímy a energetickú udržateľnosť, vzdelávanie, a boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

j) V akom rozsahu sú popísané opatrenia na podporu rovnosti príležitosti a predchádzanie diskriminácii a v akej miere zohľadňujú celoeurópsku a národné politiky a stratégie pre túto oblasť? Možno konkrétne aktivity vyhodnotiť?

Socioekonomická analýza programu neobsahuje konkrétne analýzy marginalizovaných skupín alebo nezamestnanosti žien.

V kapitole 8, OP popisuje príspevok k tzv. horizontálnym princípom ako sú rovnaké príležitosti a nediskriminácia, rovnosť medzi mužmi a ženami a udržateľný rozvoj.

Opatrenie pre rovnaké príležitosti a nediskrimináciu je opísané takto:

Pri príprave programu a v priebehu jeho implementácie budú problémy marginalizovaných skupín zohľadnené tak, aby bol dodržiavaný zákaz diskriminácie na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie a podporovaný rovný prístup medzi mužmi a ženami. Za týmto účelom bude RO sledovať napĺňovanie týchto predbežných podmienok:

- *systematickou implementáciou a aplikáciou antidiskriminačného práva vrátane problematiky rovnosti mužov a žien a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím;*
- *spoluprácou s exekutívnymi orgánmi ako odbornými koordinátormi daných problematik;*
- *školením pracovníkov programu v oblasti antidiskriminačného práva a uplatňovaní rovných príležitostí.*

Monitorovanie príspevku k rovnosti, prístupnosti a nediskriminácii bude realizované prostredníctvom monitorovacieho systému programu na úrovni jednotlivých projektov. Každý žiadateľ bude prostredníctvom projektovej žiadosti označovať príspevok projektu k horizontálnym princípom, pričom nebude možné podporiť projekt, ktorý bude v rozpore s princípmi nediskriminácie a rovnakých príležitostí.

Opatrenie pre rodovú rovnosť (equal treatment of women and men) je opísané takto:

Pre účinné uplatňovanie horizontálneho princípu rodová rovnosť (a nediskriminácia) bude každý žiadateľ prostredníctvom projektovej žiadosti označovať príspevok projektu k horizontálnym princípom, pričom nebude možné podporiť projekt, ktorý bude v rozpore s princípmi rodovej rovnosti (a nediskriminácie). Proces monitorovania plnenia horizontálneho princípu bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípo).

OP vyjadruje, že bude pri implementácii programu dodržané tzv. právne minimum, čo ale nekorešponduje s cieľom aktívne podporiť marginalizované skupiny a rodovú rovnosť. Konkrétne aktivity pre cieľové skupiny nie sú navrhnuté a nemožno ich vyhodnotiť.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča**, aby bol prínos k zlepšeniu stavu marginalizovaných skupín, resp. rodovej rovnosti, kritériom pre pridelenie bodov v rámci vyhodnotenia žiadosti o NFP. Takýto postup bol zvolený aj v OPCS SR - CZ 2007-2013, podľa Výročnej správy 2012:

V rámci systému hodnotenia projektov je zabezpečená integrácia kritérií posudzujúcich horizontálne kritériá (okrem iného rovnosť príležitostí) do súboru kritérií, ktoré sú hodnotiteľmi bodované, a tým sa ich ohodnotenie premietne do celkového skóre, ktoré projekt získal počas hodnotenia. Čím je príspevok projektu k horizontálnym prioritám väčší, tým viac bodov projekt získa, čo zvýhodňuje projekty v schvaľovacom procese. V rámci operačného programu RO zároveň udržiava dohľad nad rovnakým zaobchádzaním so všetkými žiadateľmi o FP bez rozdielu rodu, veku, rasy, vierovyznania, sexuálnej orientácie, alebo iných charakteristík, ktoré by mohli byť považované za konanie v prospech alebo v neprospech určitej osoby alebo na základe vyššie spomenutých charakteristík.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** v následnej programovej dokumentácii uviesť, že pokiaľ to bude možné, bude pri implementácii projektov použité tzv. sociálne zodpovedné obstarávanie.

k) V akom rozsahu sú popísané opatrenia na podporu udržateľného rozvoja (ochrana životného prostredia, efektívnosť zdrojov, zmierňovanie klimatických zmien a prispôsobenie sa týmto zmenám, odolnosť voči katastrofám, prevencia a manažment rizík) a v akej miere zohľadňujú celoeurópsku a národné politiky a stratégie pre túto oblasť? Možno konkrétne aktivity vyhodnotiť?

Socioekonomická analýza programu obsahuje konkrétne analýzy, ktoré sú relevantné pre udržateľný rozvoj. OP opisuje:

- Chránené územia
- Obnoviteľné zdroje energie
- Odpadové hospodárstvo
- Ochranu a využívanie vôd
- Riadenie rizík (záplav)
- Ochranu ovzdušia
- Železničnú infraštruktúru
- Cyklistickú dopravu

V kapitole 8.1, OP vysvetľuje postup k horizontálnemu princípu udržateľný rozvoj:

„V zmysle platnej legislatívy pre programové obdobie 2014-2020 musia operačné programy rešpektovať princíp udržateľného rozvoja. Základom udržateľného rozvoja sú tri piliere, a to environmentálny, ekonomický a sociálny. Uvedená definícia plne korešponduje s prioritami stratégie Európa 2020 – udržateľným,

inteligentným a inkluzívnym rastom. V rámci implementácie programu budú rešpektované špecifické ciele horizontálneho princípu udržateľného rozvoja:

- 1. Posilnenie environmentálneho aspektu rozvoja (posilnenie udržateľného rastu)*
 - *podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch*
 - *podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika*
 - *ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov*
 - *podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach*
- 2. Posilnenie ekonomického aspektu rozvoja (posilnenie inteligentného rastu)*
 - *posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií*
 - *zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality*
 - *zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov*
 - *investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania*
 - *posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy*
- 3. Posilnenie sociálneho aspektu rozvoja (posilnenie inkluzívneho rastu)*
 - *podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily*
 - *podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe*

Hlavným cieľom udržateľného rozvoja je ochrana a zlepšenie životného prostredia. Zo všetkých podporovaných aktivít v rámci programu možno ako priamy príspevok k udržateľnému rozvoju menovať opatrenia na ochranu biodiverzity a starostlivosť o ekosystémy. V oblasti posilnenia ekonomického aspektu rozvoja, môžu k relevantným cieľom prispievať aktivity v oblasti výskumu, investovania do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania.

Na základe vypracovanej metodiky budú identifikované prioritné osi s príspevkom k horizontálnemu princípu udržateľný rozvoj. Pokiaľ budú na základe metodiky identifikované prioritné osi programu, bude uplatňovanie tohto princípu priamo vo výberovom procese žiadostí o nenávratný finančný príspevok stanovené ako diskvalifikačné kritérium. Následne bude riadiaci orgán predkladať orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj pravidelnú informáciu o jeho plnení, a to vyhodnotením monitorovacích správ a kontrol na mieste v pravidelných časových intervaloch."

Ex-ante hodnotiteľ konštatuje, že OP použije širšiu interpretáciu pojmu udržateľný rozvoj, ako je stanovené v hodnotiacej otázke.

Prioritná os 2 (kvalitné životné prostredie) prispieva k horizontálnemu princípu udržateľný rozvoj. Aktivity sú navrhnuté a možno ich vyhodnotiť.

Pre ostatné prioritné osi OP vyjadruje, že bude pri implementácii programu diskvalifikovať žiadosti ktoré sú v rozpore s horizontálnym princípom udržateľný rozvoj, čo ale nekorešponduje s cieľom aktívne podporiť udržateľný rozvoj. Konkrétne aktivity pre cieľové skupiny nie sú navrhnuté a nemožno ich vyhodnotiť.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** aby bol prínos k udržateľnému rozvoju (ochrana životného prostredia, efektívnosť zdrojov, zmierňovanie klimatických zmien a prispôsobenie sa týmto zmenám, odolnosť voči katastrofám, prevencia a manažment rizík) kritériom pre pridelenie bodov v rámci vyhodnotenia žiadosti o NFP.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** aby bol prínos OP k horizontálnemu princípu udržateľný rozvoj monitorovaný.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** v následnej programovej dokumentácii uviesť, že pokiaľ to bude možné, bude pri implementácii projektov použité tzv. zelené obstarávanie.

I) Do akej miery boli pri tvorbe programového dokumentu zohľadnené kritériá pre aplikáciu princípu partnerstva? Je zastúpenie partnerských inštitúcií primerané stratégií, cieľom a prioritným osiam programového dokumentu?

Ako je vysvetlené v kapitole 5.6 a 9.3, do procesu prípravy programu boli zapojení zástupcovia kľúčových subjektov vo vzťahu k cezhraničnej spolupráci a zástupcovia ďalších prizvaných subjektov:

- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
- Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky
- Úrad vlády Slovenskej republiky (Centrálny koordinačný orgán)
- Trnavský samosprávny kraj
- Trenčiansky samosprávny kraj
- Žilinský samosprávny kraj
- Bratislavský samosprávny kraj
- Nitriansky samosprávny kraj
- Juhomoravský kraj
- Zlínsky kraj
- Moravskosliezský kraj
- Región Beskydy
- Euroregión Bílé-Biele Karpaty
- Združenie miest a obcí Slovenska
- Európska komisia

Všetky návrhy OP boli intenzívne prekonzultované v pracovnej skupine, ktorá pozostávala zo zástupcov vyššie uvedených partnerov. Do júna 2014, pracovná skupina zasadala 13-krát, zasadnutia boli organizované v sídlach spolupracujúcich regionálnych samospráv.

V priebehu prípravy operačného programu boli pre hlavné cieľové skupiny zorganizované 2 podujatia, na ktorých bolo predstavené zameranie programu a jeho štruktúra. Konferencií v Žiline a Brne sa zúčastnilo viac ako 120 zástupcov miestnej a regionálnej samosprávy, akademickej obce, mimovládneho sektora

a ďalších sociálno-ekonomických partnerov. V rámci procesu strategického posudzovania vplyvov na životné prostredie mala možnosť účasti na pripomienkovom konaní a verejnom prerokovaní tiež široká verejnosť.

Princíp partnerstva bol v plnej miere dodržaný.

m) Akým spôsobom a v akom rozsahu budú partneri zapojení do implementácie, hodnotenia a monitorovania programu?

OP uvádza, že *„Relevantné subjekty a zástupcovia ústrednej štátnej správy, regionálnej miestnej samosprávy a ďalší sociálno-ekonomickí partneri sa budú aktívne podieľať na implementácii operačného programu. Hlavnou platformou pre zapojenie partnerov bude Monitorovací výbor, medzi ktorého dôležité úlohy patrí aj schválenie hodnotiacich a výberových kritérií pre výber operácií (projektov) a výber operácií (projektov) na podporu z programu.“*

Konkrétne zloženie Monitorovacieho Výboru nie je dané v OP. Hore uvedené vyjadrenie, ale ručí za to, že partneri budú plne zapojení do implementácie, hodnotenia a monitorovania programu.

2) Sú merateľné ukazovatele (vrátane míľnikov) a mechanizmy monitorovania a hodnotenia (vrátane procedúr zberu a overovania dát) nastavené vhodne, dostatočne a jednoznačne?

a) Sú pre každú prioritu uvedené merateľné ukazovatele? Sú jasné, relevantné, merateľné, štatisticky validné, spoľahlivé a vhodné pre program? Merajú ukazovatele výsledku zmenu, ktorú má program dosiahnuť?

Ex ante hodnotiteľ vyhodnocuje ukazovatele v tabuľke dole:

Konkrétne ciele zodpovedajúce investičným prioritám	Ukazovatele výstupov zodpovedajúce konkrétnemu cieľu	Hodnotenie	Ukazovatele výsledkov zodpovedajúce konkrétnemu cieľu	Hodnotenie
Zvýšenie relevantnosti obsahu vzdelávania pre potreby trhu práce s cieľom zlepšenia uplatniteľnosti na trhu práce.	<ul style="list-style-type: none"> Podporené partnerstvá v oblasti vzdelávania (vrátane celoživotného vzdelávania) Vytvorené spoločné produkty na podporu vzdelávania v cezhraničnom regióne (stratégie, programy, formy, analýzy, štúdie, prístupy) Spoločné nástroje na podporu odborného vzdelávania v cezhraničnom regióne (nástroje na propagáciu, zvýšenie atraktívnosti, služby kariérnej orientácie a 	<p>Pojem „partnerstvo“ nie je jasný</p> <p>Pojem „formy“ nie je jasný</p> <p>Pojem „nástroje“ nie je jasný</p>	Miera uplatniteľnosti mladých ľudí na trhu práce (nezamestnaní do 29 rokov)	Miera nezamestnanosti je najviac ovplyvnená celkovou ekonomickou situáciou, OP ju neovplyvňuje. Odporúčame použiť napríklad- Počet mladých ľudí podporených v rámci programu, ktorí sa úspešne uplatnili na trh práce (1 rok po ukončení projektu).

	<p>poradenstva)</p> <ul style="list-style-type: none"> Účastníci spoločných aktivít v oblasti vzdelávania (účastníci výmenných stáží a aktivít pre talentovaných žiakov) 	-		
Zintenzívnenie využívania výsledkov aplikovaného výskumu malými a strednými podnikmi.	<ul style="list-style-type: none"> Podporené partnerstvá zamerané na posilnenie regionálnych inovačných systémov Podniky spolupracujúce s výskumnými inštitúciami (spoločný pre EUS) Opatrenia na zvýšenie spolupráce medzi inštitúciami výskumu a vývoja a produktívnym sektorom (stratégie, koncepcie, prieskumy) 	<p>Pojem „partnerstvo“ nie je jasný</p> <p>-</p> <p>-</p>	Podiel MSP, ktoré vytvorili inovovaný produkt alebo proces (Community Innovation Survey)	<p>Podiel MSP závisí od celkového počtu MSP, ktorý OP neovplyvňuje(?).</p> <p>Community Innovation Survey zahrnuje podniky od 10 zamestnancov.</p> <p>Odporúčame použiť napríklad - Počet MSP podporených v rámci programu, ktoré úspešne zaviedli inovovaný produkt na trh alebo proces v podniku (1 rok po ukončení projektu).</p>
Zvýšenie atraktívnosti kultúrneho a prírodného dedičstva pre obyvateľov a návštevníkov	<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotené objekty kultúrneho a prírodného dedičstva Celková dĺžka zrekonštruovaných alebo 	-	Nárast počtu návštevníkov v cezhraničnom regióne	Ukazovateľ je teoreticky vhodný, ale počet návštevníkov nie je známy, lebo štatistiky evidujú len

cezhraničného regiónu	<p>zmodernizovaných ciest (spoločné pre EUS)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vytvorené ucelené produkty zhodnocujúce kultúrne a prírodné dedičstvo 	Pojem „ucelené produkty“ nie je jasný		počet prenocovaní a teda neregistrujú denné výlety. Treba vytvoriť systém pre meranie počtu návštevníkov a zistiť základnú hodnotu a stanoviť cieľovú hodnotu.
Ochrana biodiverzity cezhraničného územia prostredníctvom spolupráce v oblasti ochrany a koordinovaného riadenia prírodne významných území	<ul style="list-style-type: none"> Systémové nástroje na zvýšenie efektívnosti ochrany prírody a biodiverzity Zavedené ekostabilizačné prvky v krajine Celková plocha rekultivovanej pôdy (spoločné pre EUS) 	<p>Pojem „systémové nástroje“ nie je jasný</p> <p>Pojem „zavedené ekostabilizačné prvky“ nie je jasný</p> <p>-</p>	Podiel územia, ktorý je predmetom cezhraničných aktivít zameraných na ochranu a obnovu biodiverzity na celkovom území cezhraničného regiónu	Podiel bude číslo bez výpovednej hodnoty. Nie je jasné ako budú vytvorené základná hodnota a cieľová hodnota. Odporúčame použiť – Územia podporené programom, ktoré majú zlepšený stav ochrany (ha). ²
Zvýšenie kvalitatívnej úrovne cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov	Partneri aktívne zapojení do spoločných aktivít	-	Úroveň kvality cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov	Nie je vysvetlené ako bude meraná.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** dodať vysvetlenie pojmov, napríklad dodaním spresnenia v zátvorke alebo v poznámke pod čiarou.

² Podľa metodiky Európskej únie, stav ochrany je priaznivý, nepriaznivý – nepostačujúci, nepriaznivý – zlý alebo neznámy.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** preformulovať výsledkové ukazovatele pre prioritnú os 1, aby odzrkadľovali výsledky činností operačného programu a nie všeobecnej ekonomickej situácie:

- Počet mladých ľudí podporených programom, ktorí sa úspešne uplatnili na trhu práce (1 rok po ukončení projektu).
- Počet MSP podporených programom, ktoré úspešne zaviedli inovovaný produkt na trh alebo proces v podniku (1 rok po ukončení projektu).

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča** preformulovať výsledkový ukazovateľ pre prioritnú os 2, aby relevantne poukázal na výsledky činností operačného programu:

- Územie, kde poskytnutá podpora z programu zlepšila stav ochrany (ha).

b) Reflektuje nastavenie merateľných ukazovateľov nedostatky týkajúce sa merateľných ukazovateľov a monitorovania z predchádzajúcich programových období? (vyhodnotí sa v spolupráci s internými kapacitami riadiaceho orgánu a CKO)

Ex-ante hodnotiteľovi nie sú známe nedostatky týkajúce sa merateľných ukazovateľov a monitorovania z predchádzajúcich programových období.

c) Sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné (najmä vzhľadom na finančné rozdelenie prostriedkov)?

V apríli 2014 ex-ante hodnotiteľ vytvoril pracovný dokument, v ktorom boli uvedené možnosti iných ukazovateľov a umožnil podrobnejšie porovnať cieľové hodnoty ukazovateľov s rozpočtom. Na základe tohto dokumentu a rokovania na 12. zasadnutí pracovnej skupiny, boli niektoré cieľové hodnoty upravené.

Návrh OP zo dňa 17.06.2014 bol upravený v súlade s pripomienkami. Prioritná os pre dopravu (rekonštrukcia ciest) bola vynechaná a rozpočet bol prerozdelený medzi ostatné prioritné osi.

Ex-ante hodnotiteľ pripravil dokument pre porovnanie cieľových hodnôt **výstupových ukazovateľov** a rozpočty (Príloha 1). Z tohto dokumentu vychádzajú nasledovné odporúčanie:

Ukazovateľ 1.4 - Účastníci spoločných aktivít v oblasti vzdelávania (účastníci výmenných stáží a aktivít pre talentovaných žiakov) – cieľová hodnota je neprimerane nízka. **Odporúčame navýšiť cieľovú hodnotu.**

Ukazovateľ 2.3 - Celková dĺžka zrekonštruovaných alebo zmodernizovaných ciest (spoločné EÚS). Pomer medzi cieľovou hodnotou výstupov a rozpočtom je **neprimerane nízky** (840.000 eur/km). **Odporúčame navýšiť na 30 km.** (predpokladá sa, že budú zahrnuté aj náklady pre projektovú dokumentáciu, EIA, dozor a pod.)

Investičná priorita 4 - Ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpory ekosystémových služieb vrátane siete NATURA 2000 a zelených infraštruktúr (6d) – 3 ukazovatele - pomer medzi cieľovou hodnotou výstupov a rozpočtom je neprimerane nízky. Odporúčame navýšiť cieľovú hodnotu.

Pre posúdenie cieľových hodnôt **výsledkových ukazovateľov** prezentujeme nasledujúci prehľad v tabuľke:

Konkrétne ciele zodpovedajúce investičným prioritám	Ukazovatele výstupov zodpovedajúce konkrétnemu cieľu	Cieľová hodnota (2023)	Ukazovatele výsledkov zodpovedajúce konkrétnemu cieľu	Základná hodnota / Cieľová hodnota
Zvýšenie relevantnosti obsahu vzdelávania pre potreby trhu práce s cieľom zlepšenia uplatniteľnosti na trhu práce.	<ul style="list-style-type: none"> Podporené partnerstvá v oblasti vzdelávania 	15	Miera uplatniteľnosti mladých ľudí na trhu práce (nezamestnaní do 29 rokov)	31,4 % (2012) 29 % (2023)
	<ul style="list-style-type: none"> Vytvorené spoločné produkty na podporu vzdelávania v cezhraničnom regióne (stratégie, programy, formy, analýzy, štúdie, prístupy) 	20		
	<ul style="list-style-type: none"> Spoločné nástroje na podporu odborného vzdelávania v cezhraničnom regióne (nástroje na propagáciu, zvýšenie atraktívnosti, služby kariérnej orientácie a poradenstva) Účastníci spoločných aktivít v oblasti vzdelávania (účastníci výmenných stáží a aktivít pre talentovaných žiakov) 	10		
Zintenzívnenie využívania výsledkov aplikovaného výskumu malými a strednými podnikmi.	<ul style="list-style-type: none"> Podporené partnerstvá zamerané na posilnenie regionálnych inovačných systémov Podniky 	10	Podiel MSP, ktoré vytvorili inovovaný produkt alebo proces	Chýba Z.h.

	<p>spolupracujúce s výskumnými inštitúciami (spoločné pre EÚS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opatrenia na zvýšenie spolupráce medzi inštitúciami výskumu a vývoja a produktívnym sektorom (stratégie, koncepcie, prieskumy) 	40		Chýba C.h.
		10		
Zvýšenie atraktívnosti kultúrneho a prírodného dedičstva pre obyvateľov a návštevníkov cezhraničného regiónu	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotené objekty kultúrneho a prírodného dedičstva • Celková dĺžka zrekonštruovaných alebo zmodernizovaných ciest (spoločné pre EÚS) • Vytvorené ucelené produkty zhodnocujúce kultúrne a prírodné dedičstvo 	100		9 769 562 (počet prenocovaní , rok?)
		25 km		10 000 000 (2023)
		5	Nárast počtu návštevníkov v cezhraničnom regióne	Počet návštevníkov v závisí od iných faktorov a nie je merané. Odporúča me použiť: Nárast počtu návštevníkov v objektoch a miest podporených Operačným Programom
Ochrana biodiverzity cezhraničného územia prostredníctvom spolupráce v oblasti ochrany a koordinovaného	<ul style="list-style-type: none"> • Systémové nástroje na zvýšenie efektívnosti ochrany prírody a biodiverzity • Zavedené ekostabilizačné prvky v krajine • Celková plocha rekultivovanej pôdy 	15	Podiel územia, ktorý je predmetom cezhraničných aktivít zameraných na ochranu a obnovu biodiverzity na	Chýba Z.h. Chýba C.h.
		5		
		5 ha		

riadenia prírodne významných území	(spoločné pre EÚS)		celkovom území cezhraničného regiónu	
Zvýšenie kvalitatívnej úrovne cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov	<ul style="list-style-type: none"> Partneri aktívne zapojení do spoločných aktivít 	150	Úroveň kvality cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov	Chýba Z.h. Chýba C.h.

Pre tri ukazovatele výsledkov chýbajú základné a cieľové hodnoty, nie je možné posúdiť ich reálnosť a splniteľnosť.

Ukazovateľ - Miera uplatniteľnosti mladých ľudí na trhu práce (nezamestnaní do 29 rokov) má za cieľ zníženie nezamestnanosti mladých z 31,4 % na 29 %. reálnosť a splniteľnosť cieľa závisí najmä od celkovej ekonomickej situácie.

Ukazovateľ - Nárast počtu návštevníkov v cezhraničnom regióne je užšie spojený s činnosťami operačného programu. V tomto prípade je ale potrebné riešiť štatistický problém. Štatistické úrady zatiaľ registrujú počet prenocovaní. Veľmi dôležitá forma cezhraničného cestovného ruchu – návštevy bez prenocovania – nie sú registrované. Je potrebné vytvoriť systém pre meranie návštevníkov bez prenocovania a určiť základnú a cieľovú hodnotu. Bolo by vhodné tento systém vytvoriť najskôr pre projekty financované OP.

d) Do akej miery a akým spôsobom prispajú stanovené výstupy k dosiahnutiu očakávaných výsledkov?

V nadväznosti na vyššie uvedené navrhujeme zmeniť, tri ukazovatele výsledkov, aby lepšie odzrkadľovali výsledky činností v operačnom programe, aby boli menej závislé od vývoja externých faktorov ako sú ekonomický rast a počet nových MSP, a aby boli merateľné.

e) Sú míľniky a čiastkové ciele pre výkonnostný rámec zvolené vhodne a reálne?

Míľniky a čiastkové ciele pre výkonnostný rámec sú uvedené na strane 32, 41, a 48. Míľniky berú do úvahy, že program bude schválený v priebehu roka 2014 so začiatkom realizácie programu koncom roka 2014 alebo začiatkom roka 2015. Míľniky a čiastkové ciele pre výkonnostný rámec sú vhodné a reálne.

f) Sú stanovené merateľné ukazovatele vhodné ako základ pre monitorovanie, hodnotenie a preskúvanie výkonnosti programu?

V prípade, že riadiaci orgán vezme odporúčania ex-ante hodnotiteľa do úvahy, budú merateľné ukazovatele vhodné ako základ pre monitorovanie, hodnotenie a preskúvanie výkonnosti programu.

g) Je systém zberu dát nastavený tak, aby poskytoval údaje pre rôzne typy hodnotení?

Systém zberu dát pre ukazovatele výstupov je dostatočne nastavený pre hodnotenie programu. Ex-ante hodnotiteľ zdôrazňuje, že tak ako je uvedené v OP, musia byť sledované výstupy vo vzťahu k horizontálnym princípom, t.j. ako projekty prispievajú k udržateľnému rozvoju, ako aj podpore rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácie a pre integráciu marginalizovaných skupín.

Systém zberu dát pre ukazovatele výstupov zatiaľ nie je úplne jasný:

Ukazovateľ	Poznámka
Miera uplatniteľnosti mladých ľudí na trhu práce (nezamestnaní do 29 rokov)	Zdroj – štatistický úrad. Systém je jasný. Ex-ante hodnotiteľ navrhuje preformulovať ukazovateľ. Zdroj bude Úrad práce.
Podiel MSP, ktoré vytvorili inovovaný produkt alebo proces	Zdroj – štatistický úrad. Systém je jasný. Ex-ante hodnotiteľ navrhuje preformulovať ukazovateľ.
Nárast počtu návštevníkov v cezhraničnom regióne	Zdroj - štatistický úrad. Ale meranie nezahrnuje návštevníkov, ktorí neprenocujú. Treba vytvoriť nový systém.
Podiel územia, ktorý je predmetom cezhraničných aktivít zameraných na ochranu a obnovu biodiverzity na celkovom území cezhraničného regiónu	Zdroj resp. systém nie je jasný.
Úroveň kvality cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov	Zdroj resp. systém nie je jasný. MVO Euroregiónu má zámer vykonať prieskumy.

h) Je spôsob implementácie programu, vrátane administratívnych kapacít nastavený primerane a efektívne?

Spôsob implementácie a administratívne kapacity sú nastavené na základe skúseností z OPCS SK – CZ 2007-2013. Implementácia tohto programu je považovaná za úspešnú, i keď v niektorých prípadoch nastali prierahy v kontrolách a v následných platbách. Návrh OP v tomto zmysle v časti *Skúsenosti z programového obdobia 2007-2013* uvádza, že *Určité rezervy existujú v oblasti administratívnej záťaže prijímateľov a dĺžky trvania procesov* (strana 14).

Najčastejšie sa problémy vyskytujú pri kontrolách, ktoré sa môžu enormne predĺžiť z dôvodu dožiadania podkladov. RO sa neustále snaží tento proces zjednodušiť a skrátiť.

Ex-ante hodnotiteľ upozorňuje na novelu Obchodného zákonníka zákonom č.9/2013 Z.z., ktorý v § 340b stanovuje:

(1) Ak je dlžníkom subjekt verejného práva podľa § 261 ods. 3 a 5, je povinný splniť peňažný záväzok z dodania tovaru alebo poskytnutia služby v lehote splatnosti 30 dní odo dňa doručenia dokladu alebo 30 dní odo dňa poskytnutia riadneho plnenia veriteľom, podľa toho, ktorý z týchto dní nastal neskôr. Ustanovenie predchádzajúcej vety neplatí, ak výslovné zmluvné dojednanie dlhšej lehoty na splnenie peňažného záväzku nie je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzkového vzťahu pre veriteľa podľa § 369d., kde takéto osobitné dojednanie odôvodňuje povaha predmetu plnenia záväzku a dohodnutá lehota splatnosti nepresahuje 60 dní.

Táto novela je transpozícia smernica Európskeho parlamentu a rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011, článok 4, ktorý stanovuje lehotu splatnosti faktúr pre orgány verejnej moci na maximálne 30 dní. Len v konkrétnych výnimkách, napr. podniky vo vlastníctve verejnej moci alebo verejnoprávne subjekty poskytujúce zdravotnú starostlivosť, je možné predĺžiť lehotu na 60 dní. Článok 4 ods. 6 uvádza: „Členské štáty zabezpečia, aby lehota splatnosti stanovená v zmluve nepresiahla lehoty stanovené v odseku 3 (30 dní), pokiaľ v zmluve nie je výslovné dojednané inak, a to za predpokladu, že to je objektívne odôvodnené vzhľadom na osobitný charakter alebo prvky zmluvy, a aby v žiadnom prípade nepresiahla 60 kalendárnych dní.“

Podľa ex-ante hodnotiteľa táto zmena v legislatíve znamená, že implementačný systém musí byť nastavený tak, aby faktúry od dodávateľov boli orgánmi verejnej moci (Ministerstvá, VÚC, obce) zaplatené do 30 dní.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča**, aby RO evidoval lehoty kontrol a platieb, a aby uviedol tieto informácie v správach pre MV, s cieľom sledovať, vysvetliť a riešiť priesťahy v procesoch, ktoré sú pre žiadateľov pomoci kľúčové.

Ex- ante hodnotiteľ **odporúča**, aby procedúry pre spracovanie žiadostí o platbu boli nastavené tak, aby platby boli vykonané v najkratšej možnej lehote.

Na základe žiadosti ex-ante hodnotiteľa, je v návrhu OP uvedený aj zámer pokračovať s Fondom mikroprojektov. Tento Fond je dôležitým nástrojom pre implementáciu OP. Podľa Výročnej správy 2012, *Fond mikroprojektov (ďalej aj „Fond“)* je kompaktnou súčasťou operačného programu ako oblasť podpory I.6 Fond mikroprojektov. Fond je implementovaný na celom slovensko-českom pohraničí, jeho realizácia podlieha pravidlám popísaným v operačnom programe a v Programovom manuáli, ako aj v ďalších vykonávacích dokumentoch programu. Žiadateľom je umožnené získať podporu na mikroprojekty prevažne neinvestičného charakteru s preukázateľným cezhraničným dopadom a aktívnej cezhraničnej spolupráce. Pre administráciu Fondu je vytvorený systém riadenia, ktorý je v súlade s vykonávacou dokumentáciou programu, aj keď rešpektuje regionálne špecifiká a

je prispôsobený pre výkon administrácie Správcom. Správa Fondu mikroprojektov je zverená z hľadiska princípu subsidiarity jednej českej časti Euroregiónu – Regionu Bílé Karpaty a jednému slovenskému vyššiemu územnému celku – Trenčianskemu samosprávnemu kraju. Fond mikroprojektov je realizovaný formou jedného strešného projektu. V rámci tohto projektu sú vytvorené kapacity pre spracovanie žiadosti o NFP a riadenie projektov, vrátane ich vyúčtovania.

Na záver ex-ante hodnotiteľ uvádza, že CKO vypracoval analýzu administratívnych kapacít všetkých RO, no výstupy z tohto projektu neboli k dispozícii.

i) Sú opatrenia na zníženie administratívneho zaťaženia prijímateľov reálne a dosiahnuteľné? (vyhodnotí sa v spolupráci s internými kapacitami CKO)

Opatrenia na zníženie administratívneho zaťaženia sú popísané v kapitole 7. Opatrenia sú reálne a dosiahnuteľné, i keď v tomto momente je ťažko posúdiť pokrok v zavedení e-Cohesion. Pre tento účel bude vytvorený systém ITMS III kde budú vytvorené procesy (hlavne na odstránenie povinnosti podať žiadosti a dokumenty v papierovom formáte). Ex-ante hodnotiteľ nemá informácie o pokroku vytvorenia ITMS III a jeho funkčnosti.

j) Sú postupy na monitorovanie programu a zber potrebných údajov popísané dostatočne?

Monitorovanie programu je úlohou Monitorovacieho Výboru, ktorý zasadá najmenej raz ročne. MV má k dispozícii všetky potrebné informácie, však ex-ante hodnotiteľ **odporúča**, aby RO monitoroval a následne informoval MV o údajoch:

- vyhodnotenie dodržiavania horizontálnych princíпов v rámci implementácie OP
- lehoty kontrol a platieb a zahrnutie príslušných informácií do správ pre MV, s cieľom sledovať, vysvetliť a riešiť prietahy v procesoch, ktoré sú pre žiadateľov pomoci kľúčové.

k) Je zabezpečená efektívna a účinná elektronická výmena a správa údajov? (vyhodnotí sa v spolupráci s internými kapacitami riadiaceho orgánu a CKO)

Podľa Výročnej správy 2012 OPCSSRCR, *verejná časť ITMS PORTÁL nie je v rámci programu cezhraničnej spolupráce využívaná, a doplnenie nových funkcionalít ITMS v roku 2012 v tejto časti nemalo pre program cezhraničnej spolupráce žiadny prínos. Aj niektoré z nových funkcionalít v časti ITMS CORE nie sú z dôvodu špecifickosti programu pre program cezhraničnej spolupráce využiteľné. Ďalšie zas priniesli len menšie zmeny a úpravy systému – napr. zapracovanie zoznamu užívateľských rolí a k nim priradených aktualizáčnych funkcií do príručky ITMS, automatické blokovanie užívateľa CORE časti, ktorý nebol prihlásený do systému ITMS viac ako 180 dní, zmena typu kalendára v systéme IITMS a pod. Funkcionality, ktoré v rámci týchto buildov majú významnejší prínos pre program sú:*

- *Úprava zoznamu výziev, stavu výziev a užívateľsky definovaného filtra evidencie výziev.*
- *Umožnenie editácie formuláru výzvy rezortným administrátorom v každom stave výzvy.*
- *Možnosť posunu objektu (napr. ŽoNFP, ŽoP) z jedného stavu WF do druhého stavu WF v rámci jednej fázy WF rezortným administrátorom ITMS.*
- *Možnosť evidovania dodatku k zmluve o poskytnutí NFP v PO 2004 – 2006 a PO 2007 – 2013.*

Výročná správa popisuje problém s evidenciou nezrovnalostí v systéme ITMS, ktorý vzhľadom na technickú náročnosť úpravy predmetného modulu a s prihliadnutím na princíp hospodárneho nakladania s prostriedkami EÚ nebol riešený v rámci ITMS, ale špeciálnym procesom.

Výmena a správa údajov stále zahŕňa mnoho papierových dokumentov. Z vyššie uvedeného vyplýva, že elektronická výmena a správa údajov nie je úplne efektívna a účinná.

Ex-ante hodnotiteľ **odporúča**, aby RO monitoroval pokrok programovania ITMS III a aby preskúmal možnosti využívania ďalších systémov pre riadenie programu. Ex-ante hodnotiteľ zdôrazňuje, že program INTERACT v súčasnosti vyvíja špeciálny systém (program) pre riadenie programov Európskej územnej spolupráce, a že existujú ďalšie systémy, ktoré by mohli byť použité ako doplnok ku ITMS. Ex-ante hodnotiteľ odporúča, aby RO včas rozhodol, ako splní podmienku e-Cohesion.

I) Je zabezpečené funkčné oddelenie jednotlivých orgánov zapojených do implementácie?

Riadiaci orgán, spoločný certifikačný orgán a spoločný orgán auditu sú funkčne oddelené podľa predpisov.

3) Je rozdelenie finančných prostriedkov a nástrojov primerané cieľom programu?

a) Zodpovedajú finančné alokácie rozsahu cieľov OP, zvolenej forme podpory a štruktúre zdrojov financovania?

Ex-ante hodnotiteľ posúdil adekvátnosť finančných alokácií podľa prehľadu, ktorý je uvedený v Prílohe 1. E-ante hodnotiteľ zastáva názor, že finančné alokácie sú vyvážené a zodpovedajú rozsahu cieľov OP, zvolenej forme podpory a štruktúre zdrojov financovania.

b) Do akej miery je zdôvodnené použitie konkrétneho finančného nástroja/formy podpory?

PCS SK-CZ 2014-2020 ráta len s nenávratnou formou pomoci. Použitie tejto formy podpory nie je odôvodnené, ale zodpovedá socioekonomickým pomerom v riešenom území.

c) Obsahuje finančný plán OP pre každú prioritnú os výšku celkových finančných prostriedkov a orientačné rozdelenie finančných zdrojov na úrovni kategórií intervencií?

Áno, finančný plán je kompletne vypracovaný podľa modelu.

4) Ako OP prispieva k stratégii Európa 2020 s ohľadom na vybrané tematické ciele a investičné priority a s prihliadnutím na národné a regionálne potreby?

a) Ako prispieva OP k napĺňaniu priorít a cieľov aktuálneho Národnému programu reforiem?

Príspevok OP k stratégii Európa 2020 bol vyhodnotený v hodnotiacej otázke 1 b), príspevok OP k plneniu priorít a cieľov aktuálneho Národnému programu reforiem v hodnotiacej otázke 1.

4. English summary of the ex ante evaluation

Introduction

The ex-ante evaluation was executed in accordance with the methodological guidelines of the European Commission, of the Office of the Government of the Slovak republic and in accordance with the agreement with the Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak republic, which reflected those guidelines.

The ex-ante evaluation was executed from November 2013 till June 2014. The evaluators participated in five meetings of the Working Group for preparation of the Programme, in which the Czech and Slovak ministries and regional self-governments of the border region are represented.

General findings

The ex ante evaluation found that in general, the draft Operational Programme dated 17.06.2014 incorporates previous comments from the partners and the ex ante evaluators, and reflects a clear and logical strategy for addressing identified needs and challenges in the cross border region. The strategy clearly contributes to achievement of relevant international agreements and in particular of the Czech and Slovak national reform programs. The Programme was formulated through extensive consultations among the Ministry of Agriculture and Rural Development (SR), the Ministry of Regional Development (CR) and the six self-governments of the cross border regions. Consultations with other stakeholders also took place. The OP has also been consulted through the Inter-Ministerial Consultation procedure and through the SEA procedure.

The final report of the ex ante evaluation obtains certain critical findings and recommendations regarding horizontal priorities, indicators, collection of data and management and monitoring of the programme. The main findings and recommendations are stated below.

Critical findings and recommendations

The programme includes various themes, that relate to specific policy areas such as employment, environment, and research and development. For those areas large sums of EU funding are available, and various institutions are able to exchange know-how or cooperate in these areas. The ex ante evaluator recommends to establish operational cooperation with relevant institutions, to exchange information and to seek additional funding for projects (follow-up to successful projects, resp. copying of successful projects – multiplier effects).

The ex ante evaluators found, that the OP does not explicitly clarify how it will integrate horizontal priorities in implementation of the programme. It is recommended to:

- Use the contribution to improvement of the status of marginalized groups, and equal treatment of women and men, as a criterion for giving points in the evaluation of project proposals (this approach was also used in the OP 2007-2013)
- Add in the OP, that if it is judged possible, social procurement shall be applied when implementing projects.
- Use the contribution to sustainable development (nature conservation, effective use of resources, tempering of climate change and adapting to climate change, resistance to catastrophes, prevention and risk management), as a criterion for giving points in the evaluation of project proposals
- Add in the OP, that if it is judged possible, green procurement shall be applied when implementing projects
- To report on and monitor the contribution of the programme to horizontal priorities

As regards the indicators, the ex ante evaluation report includes the following recommendations:

1. In identified cases, to add an explanation of the meaning of indicators. For example, terms such as partnerships, joint instruments, targeted products, system instruments, ecostabilisation elements are not clear and deserve an explanation or definition (in the programme or subsequent, resp. additional documents).
2. In identified cases in priority axis 1, to link result indicators more directly to the sphere of influence of the programme, instead of using very general indicators that the programme has only minor influence on:
 - the result indicator "employability of young people on the labour market (unemployed up to 29 years) could be replaced by "Number of young people supported by the programme, that were successfully employed (1 year after the project)".
 - The result indicator "Number of SMEs that created an innovative product or process (Community Innovation Survey) could be replaced by "Number of SMEs supported in the programme, which introduced an innovated product to the market or introduced an innovated process in the company (one year after finishing the project).
3. In priority axis 2:
 - to rephrase the result indicator "Number of visitors" to "Number of tourists", because it will be monitored based on the overnights spent, or to use number of visitors and to start monitoring them.
 - To rephrase the result indicator "Share of the area, which is subject of cross border activities aiming at protection and renewal of biodiversity (compared to the total cross border area)" "Area supported by the programme, which has an improved conservation status in ha" (according to the EU methodology/Habitat directive, conservation status is either Favourable, Unfavourable-inadequate or Unfavourable-bad. Member States are obliged to monitor the status and report on this to the EC).

4. For three result indicators, the base values and target values are missing and need to be supplied.
5. After comparing the values of output indicators with the assigned allocations, it is recommended to:
 - Increase the value of the indicator – number of participants in exchange internships and activities for talented pupils)
 - Increase the value of the indicator – total length of reconstructed or modernized roads – from 25 km to at least 30 km
 - Review the values of the indicators for investment priority 4 (Conservation and renewal of biological diversity ...), they may be, but are not necessarily, low – depending on the type of activities

As regards management of the programme and administrative capacities, the ex ante evaluators underline the obligation to reduce administrative burden for beneficiaries, electrification (eCohesion) and to settle payments in short delays (EU directive 2011/7, transposed in art. 340 b of the Slovak Commercial Law). It is recommended to monitor delays in payment and set up the management system in such way, the delays in payment are minimal. Further it is recommended to monitor development of ITMS III (information system for management of EU funds) and other IT initiatives, such as the project of INTERACT to develop a software for management of cross border programmes.